

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Για την προστασία των ηλικιωμένων, των ανέργων μακράς διάρκειας, για την επιμήκυνση της επιδότησης ανεργίας και για την εξασφάλιση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης όλων των ανέργων»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Είναι γνωστό ότι η ανεργία διογκώθηκε. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία το 1999 είχαμε πάνω από 522.000 ανέργους και η ανεργία κινείται πλέον πάνω από το 11% του εργατικού δυναμικού, ενώ έχουν αυξηθεί ανησυχητικά η μακρόχρονη ανεργία, που στη χώρα μας το 1999 ήταν το 56% των ανέργων, η ανεργία των γυναικών που το 1999 στη χώρα μας αποτελούσε το 62% των ανέργων και η ανεργία των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας (κυρίως νέοι) που στη χώρα μας αποτελούν το 50% των ανέργων. Το επίδομα ανεργίας είναι το χαμηλότερο στην Ευρώπη. Σήμερα αντιπροσωπεύει το 51% του βασικού ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη και δίνεται το πολύ για 12 μήνες, με αποτέλεσμα να αποκλείονται από αυτό, μετά τον πρώτο χρόνο ανεργίας τους, οι μακράς διάρκειας άνεργοι, που αποτελούν, όπως προαναφέρθηκε, τη συντριπτική πλειοψηφία των ανέργων και τελικά να χορηγείται μόνο στο 1/3 των ανέργων (135.000). Διευρύνονται οι προβληματικές περιοχές, στις οποίες η ανεργία κινείται πλέον σε επίπεδα μέχρι 25% του εργατικού δυναμικού της περιοχής.

Με την πρόταση νόμου γίνεται προσπάθεια να ανακουφιστούν οι παρακάτω κατηγορίες.

Κατά πρώτο και κύριο λόγο οι 60.000 ηλικιωμένοι (άνδρες άνω των 60 ετών και γυναίκες άνω των 55 ετών) άνεργοι μακράς διάρκειας, που δεν έχουν τη δυνατότητα να ξαναβρούν εργασία και επομένως δεν μπορούν να συμπληρώσουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης (απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης), όταν θα έχουν συμπληρώσει τα προβλεπόμενα όρια ηλικίας και κινδυνεύουν να μην πάρουν ποτέ σύνταξη. Επίσης, οι 280.000 άνεργοι μακράς διάρκειας, που η επιδότησή τους σήμερα, για όσους τη δικαιούνται, σταματά στους 12 μήνες.

Προτείνουμε επίσης τη σταδιακή αύξηση του επιδόματος ανεργίας, που βρίσκεται σήμερα στα χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με τις άλλες χώρες της Ευρώπης, στο 80% του μισθού του ανειδίκευτου εργάτη και την επέκταση της χορήγησής του και μετά τους 12 μήνες για τους μακροχρόνια ανέργους.

Τέλος προτείνουμε την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για όλους ανεξαιρέτως τους ανέργους που δεν δικαιούνται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από κανένα φορέα κοινωνικής ασφάλισης και που είναι γραμμένοι στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ..

Επειδή είναι σαφές ότι το κόστος μιας τέτοιας καινοτόμου πρωτοβουλίας προνοιακής πολιτικής δεν μπορεί και δεν πρέπει να το επωμισθούν οι εργαζόμενοι και τα ασφαλιστικά τους ταμεία, γι' αυτό προτείνουμε να δημιουργηθεί ένας λογαριασμός κοινωνικής αλληλεγγύης, που θα στηρίζει καθολικά με ελάχιστο εισόδημα αξιοπρεπούς διαβίωσης, όσους δεν μπορούν να στοιχειοθετήσουν προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, καθώς και τους ανέργους μακράς διάρκειας. Τα έσοδα αυτού του λογαριασμού κοινωνικής αλληλεγγύης θα πρέπει να

προέρχονται από ειδική άμεση φορολόγηση των πιο πλούσιων στρωμάτων του πληθυσμού και οι δαπάνες του θα χρηματοδοτούν τις προνοιακές πολιτικές, που θα γίνονται μέσω των ασφαλιστικών ταμείων ή του Ο.Α.Ε.Δ..

Πηγές χρηματοδότησης (ενδεικτικά) μπορεί να είναι:

- Επιχειρήσεις έντασης κεφαλαίου και τεχνολογίας μέσω της φορολόγησης προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Αυτό κρίνεται αναγκαίο γιατί θα πρέπει να υπάρξει αντιστάθμιση στην απασχόληση (αμυντικό σύστημα), στο βαθμό που η χρήση των νέων τεχνολογιών εκτοπίζει τη μισθωτή εργασία και την πλήρη απασχόληση.

- Πλούτος που προέρχεται κατά μεγάλο μέρος από αδήλωτα εισοδήματα της παραοικονομίας, μέρος της φορολογίας της μεγάλης ακίνητης περιουσίας, διπλασιασμός της φορολόγησης των χρηματιστηριακών συναλλαγών και φορολόγηση των χρηματιστηριακών κερδών.

- Ειδικός φόρος των υψηλών εισοδημάτων άνω των 15 εκατ. δρχ. ατομικού εισοδήματος (φόρος αλληλεγγύης).

- Άλλες πηγές εκτός από έμμεση φορολογία και φόρους που αφορούν μισθωτούς και συνταξιούχους.

Παράλληλα μπορεί και πρέπει να θεσπιστεί η μείωση της φορολογίας του/της συζύγου που εργάζεται εάν ο/η σύζυγος είναι άνεργος.

Είναι σαφές ότι με την πρόταση νόμου που καταθέτουμε, αφ' ενός αποδεχόμαστε και προωθούμε την πρόταση της Γ.Σ.Ε.Ε. για τη δημιουργία λογαριασμού κοινωνικής αλληλεγγύης και αφ' ετέρου αυτές οι προνοιακές πολιτικές που προτείνουμε δεν έρχονται να υποκαταστήσουν ή να αναιρέσουν την πάγια θέση μας ότι η ανεργία μπορεί και πρέπει να αντιμετωπιστεί με την προώθηση αναπτυξιακών πολιτικών, με την εφαρμογή του 35ωρου χωρίς μείωση των αποδοχών, με την καλύτερη σύνδεση της επαγγελματικής κατάρτισης, με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας και με την ανασυγκρότηση του Ο.Α.Ε.Δ.. Ούτε βεβαίως υποκαθιστούν την ανάγκη και την προτεραιότητα να εξευρεθούν γι' αυτά τα τμήματα των μακράς διάρκειας ανέργων νέες θέσεις εργασίας με ενεργητικές πολιτικές. Απλά έρχονται να καλύψουν όσους και όσες – ανεξαρτήτως αν εφαρμόζονται ή όχι τέτοιες ενεργητικές πολιτικές – εξακολουθούν και πάλι να παραμένουν άνεργοι ή αδυνατούν να συμπληρώσουν τις προϋποθέσεις για τη συνταξιοδότησή τους, όταν συμπληρώνουν τα προβλεπόμενα όρια ηλικίας, λόγω προτέρων μακρών διαστημάτων ανεργίας τους, καθώς και εκείνες τις ευάλωτες ομάδες των εργαζομένων που δεν μπορούν – χωρίς δική τους ευθύνη – να παρακολουθήσουν τις τεχνολογικές αλλαγές και σπρώχνονται στο περιθώριο, τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Αθήνα, 26 Ιουλίου 2000

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Κωνσταντόπουλος Νικόλαος
Δαμανάκη Μαρία
Κουβέλης Φώτης
Λαφαζάνης Παναγιώτης
Λεβέντης Θανάσης

Ξηροτύρη – Αικατερινάρη Ασημίνα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Για την προστασία των ηλικιωμένων, των ανέργων μακράς διάρκειας, για την επιμήκυνση της επιδότησης ανεργίας και για την εξασφάλιση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης όλων των ανέργων

Άρθρο 1

Συνταξιοδότηση ηλικιωμένων μακράς διάρκειας ανέργων

1. Μακράς διάρκειας είναι οι άνεργοι που στερούνται εργασίας για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δώδεκα (12) μηνών.

2. Οι μακράς διάρκειας άνεργοι, που συμπληρώνουν την ηλικία των 65 ετών οι άνδρες και 60 ετών οι γυναίκες και δεν έχουν συμπληρώσει τις κατά περίπτωση προβλεπόμενες ημέρες ασφάλισης για να θεμελιώσουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα, εφόσον έχουν 2.500 ημέρες ασφάλισης, δικαιούνται συνταξιοδοτικού επιδόματος.

3. Το συνταξιοδοτικό επίδομα της ανωτέρω παραγράφου είναι ίσο με την κατώτατη σύνταξη γήρατος που ισχύει κάθε φορά στο Ι.Κ.Α., μειούμενο κατά 1% για κάθε 50 ημέρες ασφάλισης λιγότερες από τις 4.500.

Άρθρο 2

Αύξηση και επέκταση επιδότησης ανέργων

1. Τα επιδόματα ανεργίας αυξάνονται από 1.9.2000 για όλους τους ανέργους στο 70% και από 1.9.2001 στο 80% του βασικού μισθού του ανειδίκευτου εργάτη.

2. Η επιδότηση των ανέργων επεκτείνεται από τους 12 στους 24 μήνες από 1.9.2000, στους 36 μήνες από 1.9.2001 και στους 48 μήνες από 1.9.2002.

Άρθρο 3

Επιδότηση ηλικιωμένων μακράς διάρκειας ανέργων

Οι άνεργοι μακράς διάρκειας, άνω των 60 ετών οι άνδρες και άνω των 55 ετών οι γυναίκες, που η προβλεπόμενη επιδότησή τους από τον Ο.Α.Ε.Δ. έχει ολοκληρωθεί, δικαιούνται μέχρι να συμπληρώσουν την ηλικία των 65 ετών οι άνδρες και των 60 ετών οι γυναίκες, επιδόματος ανεργίας ίσο με το 50% της κατώτερης σύνταξης του Ι.Κ.Α., εφόσον έχουν τουλάχιστον 1.000 ημέρες ασφάλισης.

Άρθρο 4

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και επιδότησης

Για τις περιπτώσεις επιδότησης των άρθρων 1 και 3 του παρόντος απαραίτητη προϋπόθεση είναι να μην υπάρχει ατομικό ετήσιο εισόδημα πάνω από 2,6 εκατ. δρχ. προσαυξημένο κατά 500.000 δρχ. για κάθε ανήλικο παιδί ή άλλο προστατευόμενο μέλος. Τα παραπάνω ποσά τιμαριθμοποιούνται κάθε χρόνο από 1.1.2001 και έπειτα.

Για τις περιπτώσεις επιδότησης του άρθρου 2 δεν χρειάζεται να συντρέχουν οι παραπάνω προϋποθέσεις.

Άρθρο 5

Υγειονομική περίθαλψη

1. Σε όλους τους ανέργους που είναι γραμμένοι στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ. και στα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία μέλη της οικογένειάς τους παρέχεται για ολόκληρο το διάστημα της ανεργίας τους ιατροφαρμακευτική περίθαλψη με καταβολή της οριζόμενης γι' αυτό εισφοράς προς τον κλάδο ασθένειας του Ι.Κ.Α. από τον συγκροτούμενο με το άρθρο 6 του παρόντος λογαριασμό κοινωνικής αλληλεγγύης.

2. Όλες οι διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ανέργων καταργούνται.

Άρθρο 6

Σύσταση Λογαριασμού Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ένα μήνα μετά την ψήφιση του παρόντος νόμου με πρόταση του Υπουργού Εργασίας, συστήνεται Λογαριασμός Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ο οποίος θα στηρίζει καθολικά με ένα ελάχιστο εισόδημα όσους δεν μπορούν να στοιχειοθετήσουν προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, καθώς και τους ανέργους μακράς διάρκειας.

Η διαχείριση του Λογαριασμού Κοινωνικής Αλληλεγγύης γίνεται από ειδικό Οργανισμό, ο οποίος διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο στο οποίο μετέχουν εκπρόσωποι της Γ.Σ.Ε.Ε., του Υπουργείου Εργασίας, του Ο.Α.Ε.Δ., του Ι.Κ.Α. και των εργοδοτικών οργανώσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Λογαριασμού Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από πρόταση των φορέων που συμμετέχουν.

Τα έσοδα του Λογαριασμού Κοινωνικής Αλληλεγγύης προέρχονται από ειδική άμεση φορολόγηση των πιο πλούσιων στρωμάτων του πληθυσμού και οι δαπάνες του χρηματοδοτούν τις προνοιακές πολιτικές του παρόντος νόμου που θα γίνονται μέσω των ασφαλιστικών ταμείων ή του Ο.Α.Ε.Δ..

Πηγές φορολόγησης γι' αυτόν το σκοπό είναι:

Α. Τα ακαθάριστα έσοδα επιχειρήσεων έντασης κεφαλαίου και τεχνολογίας μέσω της φορολόγησης προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Β. Πλούτος που προέρχεται κατά μεγάλο μέρος από αδήλωτα εισοδήματα της παραοικονομίας, μέρος της φορολογίας της μεγάλης ακίνητης περιουσίας, διπλασιασμός της φορολόγησης των χρηματιστηριακών συναλλαγών και φορολόγηση των χρηματιστηριακών κερδών.

Γ. Ειδικός φόρος υψηλών εισοδημάτων άνω των 15 εκατομμυρίων δραχμών ατομικού εισοδήματος (φόρος αλληλεγγύης).

Δ. Άλλες πηγές εκτός από έμμεση φορολογία και φόρους που αφορούν μισθωτούς και συνταξιούχους.

Οι λεπτομέρειες και οι διαδικασίες επιβολής των φόρων αυτών θα καθορίζονται με νόμο, που θα ψηφίζεται από τη Βουλή μαζί με τον Προϋπολογισμό και θα αφορά το επόμενο έτος.

Ειδικά για το 2000 ο νόμος αυτός θα πρέπει να ψηφιστεί από τη Βουλή ένα μήνα μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στο Φ.Ε.Κ..

Άρθρο 7

Τρόπος καταβολής επιδομάτων

Η σύνταξη του άρθρου 1 και το επίδομα του άρθρου 3 του παρόντος καταβάλλονται από το Ι.Κ.Α., το οποίο επιβαρύνεται μόνο με το ανταποδοτικό μέρος τους, δηλαδή με το ποσό που αναλογεί στον ασφαλισμένο με βάση τις πραγματικές ημέρες ασφάλισής του σε αυτό. Οι διαφορές καλύπτονται από το Λογαριασμό Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Η αύξηση της επιδότησης σταδιακά στο 80% του μισθού του ανειδίκευτου εργάτη, που προβλέπεται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 2 του παρόντος, καταβάλλεται εξ' ολοκλήρου από τον Ο.Α.Ε.Δ. και το συνολικό ποσό που προκύπτει από την πρόσθετη επιβάρυνσή του καλύπτεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό με αντίστοιχη αύξηση του ποσού με το οποίο επιχορηγείται από αυτόν.

Η πέραν του δωδεκαμήνου χορήγηση του επιδόματος ανεργίας, που προβλέπεται στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 2 του παρόντος, καταβάλλεται από τον Ο.Α.Ε.Δ.. Η αντίστοιχη αύξηση της δαπάνης καταβάλλεται στον Ο.Α.Ε.Δ. από το Λογαριασμό Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 8 **Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει 10 ημέρες μετά τη δημοσίευσή του στο Φ.Ε.Κ. εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στα άρθρα.

Αθήνα, 26 Ιουλίου 2000

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Κωνσταντόπουλος Νικόλαος
Δαμανάκη Μαρία
Κουβέλης Φώτης
Λαφαζάνης Παναγιώτης
Λεβέντης Θανάσης
Ξηροτύρη – Αικατερινάρη Ασημίνα